

N:o 45.

Ank. till Riksd. kansli den 15 mars 1898, kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående pensionsrätt för husdrängen vid Riksdagens hus m. m.

(R A.)

Fullmäktige i riksgäldskontoret hafva den 10 nästlidne februari till statsutskottet aflåtit en så lydande skrifvelse:

»I en till fullmäktige i riksgäldskontoret den 24 augusti 1897 ingifven skrift anhöll husdrängen vid Riksdagens hus Petter Jonsson om afsked från denna sin befattning med rätt att under sin återstående lifstid uppbära sin innehafvande lön såsom pension.

Jonsson, som enligt prestbetyg är född den 10 december 1823, antogs den 22 februari 1856 till e. o. kammardräng vid riksgäldskontoret och konstituerades af fullmäktige den 12 juni 1873 till husdräng vid Riksdagens hus. Denna befattning var i det då gällande liksom ock i det af 1874 års Riksdag utfärdade reglemente för riksgäldskontoret omförmäld såsom tillhörande kontorets vaktbetjening samt upptagen i de vid dessa reglementen fogade aflöningsstater, och ordinarie innehafvare af befattningen var på grund häraf berättigad att komma i åtnjutande af pension enligt reglementets bestämmelser, hvilka i detta afseende icke derefter

undergått förändring. Enligt nämnda aflöningsstater åtnjöt husdrängen, förutom 50 kronor såsom arfvode, en lön af 575 kronor.

I den nya aflöningsstat för riksgäldskontorets tjenstemän och vaktbetjening, som af fullmäktige på uppdrag af Riksdagen upprättades och från den 1 november 1874 provisoriskt tillämpades, var husdrängen vid Riksdagens hus deremot icke uppförd. Med öfverlemnande af denna stat till Riksdagens pröfning och fastställelse yttrade fullmäktige i skrifvelse till statsutskottet den 24 mars 1875, att, då husdrängen vid Riksdagens hus ej lämpligen syntes längre böra i riksgäldskontorets aflöningsstat upptagas, aflöningen för denna befattning vid den nya statens upprättande ej varit föremål för fullmäktiges pröfning; och hemställde fullmäktige, att den aflöning, Riksdagen för honom bestämde, måtte få såsom kostnad för Riksdagens hus i räkenskaperna uppdebiteras, hvarvid fullmäktige fäste uppmärksamheten derå, att den öfriga vaktbetjeningens aflöning enligt den nya staten för tiden från den 1 november 1874 något förökats, men att en sådan ökning, af anledning att husdrängen vid Riksdagens hus ej i den nya staten upptagits, icke kommit honom till godo.

1875 års Riksdag medgaf fortfarande tillämpning af den utaf fullmäktige beslutade aflöningsstaten, hvilken, hvad angår vaktbetjeningen, derefter bibehållits oförändrad; och med föranledande af fullmäktiges ofvan omförmälda yttrande samt i enlighet med statsutskottets hemställan i memorial n:o 80 stadgades i 17 § af det vid 1875 års riksdag utfärdade reglemente för riksgäldskontoret, att *aflöningen* för husdrängen vid Riksdagens hus skulle, räknadt från den 1 november 1874, utgå med lika belopp, som i den vid reglementet fogade aflöningsstat funnes för de öfriga vaktmästarne upptaget, och såsom kostnad för Riksdagens hus i räkenskaperna uppdebiteras och utbetalas. Bestämmelse i detta syfte qvarstod ännu i 1879 års reglemente (§ 23). Med afseende härå yttrade statsutskottet vid 1880 års riksdag i memorial n:o 65, att, då fullmäktige i riksgäldskontoret egde bestrida samtliga kostnaderna för underhåll och tillsyn af Riksdagens hus, utskottet ej ansett nödigt bibehålla berörda bestämmelse. I enlighet härmed blef ock detta stadgande utslutet ur 1880 års reglemente och har ej vidare intagits i derefter utfärdade reglementen.

I öfverensstämmelse med ofvan anförda, af 1875 års Riksdag fattade beslut har husdrängen vid Riksdagens hus från den 1 november 1874 aflönats på samma sätt som de vid riksgäldskontoret anställde vaktmästare, hvilka enligt staten åtnjuta lön 600 kronor, som efter fem års tjenst-

göring kan höjas med 100 kronor, tjänstgöringspenningar 100 kronor, som efter samma tjänstgöringstid likaledes kan höjas med 100 kronor, samt fri bostad och nödig vedbrand. Sedan husdrängen Jonsson år 1878 tillerkänts nämnda ålderstillägg, har hans kontanta aflöning sålunda utgjort 700 kronor i lön och 200 kronor i tjänstgöringspenningar. Enligt gällande bestämmelser för pensioneringen af riksgäldskontorets betjening är tjänsteman eller vaktmästare, som uppnått 70 års ålder eller under 50 år varit i allmän tjänst, berättigad att vid afskedstagandet erhålla en hela lönen motsvarande pension. Då Jonsson, såsom af ofvan meddelade upplysningar framgår, numera uppnått 74 års ålder och varit i allmän tjänst mer än 41 år, skulle han alltså vid tillämpning af nämnda bestämmelser ega att efter erhållet afsked uppbära en årlig pension af 700 kronor. Då emellertid efter den vid 1875 års riksdag vidtagna förändring i riksgäldskontorets aflöningsstat husdrängen vid Riksdagens hus icke längre kan anses tillhöra kontorets betjening samt stadgande om nämnde vaktbetjents pensionsrätt icke blifvit meddeladt, hafva fullmäktige ansett sig icke vara befogade att bevilja Jonsson den begärda pensionen, utan böra till Riksdagens pröfning hänskjuta denna fråga. Fullmäktige, som med anledning häraf icke till afgörande företagit Jonssons afskedsansökning, hafva emellertid, sedan Jonssons sjuklighet och försvagade synförmåga blifvit genom läkarebetyg styrkt, beviljat honom tjänstledighet tills vidare samt förordnat annan person att under tiden uppehålla ifrågavarande befattning.

På grund af hvad i detta ärende blifvit upplyst, synes det fullmäktige vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande, att husdrängen Jonsson, hvilken under en lång följd af år med pligttrohet och synnerlig duglighet skött sin befattning, kommer i åtnjutande af den begärda pensionen. Fullmäktige hafva tillika med hänsyn till blifvande innehafvare af ifrågavarande befattning funnit angeläget, att allmänna bestämmelser om husdrängens pensionsrätt varda af Riksdagen meddelade. Såsom nämnts, har denna tjänst förr varit förenad med pensionsrätt, hvilken emellertid, såsom en följd af tjänstens uteslutande från riksgäldskontorets stat, upphört. Rättvisan synes dock fordra, att husdrängen icke är i saknad af denna förmån, hvilken genom särskildt beslut tillerkänts vaktmästaren vid Riksdagens bibliotek. Då husdrängens aflöning utgår med samma belopp, som tillkommer riksgäldskontorets vaktmästare, synas ock de för dem bestämda pensionsvilkor böra blifva för honom gällande. Derest stadgande härom meddelades, skulle fullmäktige, såsom ofvan framhållits, dermed ock blifva i tillfälle att bevilja Jonssons pensionsansökan.

Jemte det fullmäktige anse sig böra göra framställning i ofvan angifna syfte, hafva fullmäktige tillika velat föreslå viss ändring med afseende å bestämmelserna om husdrängens rätt att komma i åtnjutande af ålderstillägg. I likhet med hvad för riksgäldskontorets vaktmästare är stadgadt, kan husdrängens aflöning efter fem års tjänstgöring höjas, lönen med 100 kronor och tjänstgöringspenningarna med 100 kronor. Det synes fullmäktige vara billigt och skulle jemväl vid platsens återbesättande bereda ökad möjlighet att finna en därför lämplig innehafvare, om sådan bestämmelse meddelades, att i den för ålderstilläggs erhållande bestämda tjänstgöringstid finge inräknas den tid, som husdrängen innehaft annan ordinarie vaktbetjentbefattning vid Riksdagen eller dess verk.

Fullmäktige, som slutligen velat ifrågasätta, huruvida icke i stället för den nuvarande, som det synes, föråldrade benämningen å förevarande befattning, innehafvaren deraf lämpligen borde kallas vaktmästare vid Riksdagens hus, få på grund af hvad ofvan blifvit anfördt hemställa, att statsutskottet behagade hos Riksdagen göra framställning derom,

att för husdrängen vid Riksdagens hus, hvilken befattning upptages under förändrad benämning af vaktmästare vid Riksdagens hus, samma bestämmelser i fråga om pensions erhållande må gälla, som i riksgäldskontorets reglemente finnas för vaktmästare vid detta verk angifna; skolande pension till vaktmästaren vid Riksdagens hus utgå af förslagsanslaget till riksdagskostnader; samt

att sådan bestämmelse må meddelas, att för vaktmästaren vid Riksdagens hus må i den tjänstgöringstid, som för erhållande af ålderstillägg är stadgad, få inräknas jemväl den tid, under hvilken bemälda vaktmästare innehaft annan ordinarie vaktbetjentbefattning vid Riksdagen eller dess verk.»

Utskottet, som funnit fullmäktige hafva anfördt giltiga skäl för den af dem gjorda framställningen, får med anledning häraf hemställa,

att Riksdagen må

a) besluta, att för husdrängen vid Riksdagens hus, hvilken befattning skall upptagas under förändrad benämning af vaktmästare vid Riksdagens hus, samma bestämmelser i fråga om pensions erhållande skola gälla, som i riksgäldskontorets reglemente finnas för vaktmästare vid detta verk angifna; skolande pension

till vaktmästaren vid Riksdagens hus i räkenskaperna uppdebiteras och utbetalas såsom kostnad för nämnda hus;
b) medgifva, att för vaktmästaren vid Riksdagens hus må i den tjänstgöringstid, som för erhållande af ålderstillägg är stadgad, få inräknas jemväl den tid, under hvilken bemälde vaktmästare innehaft annan ordinarie vaktbetjentbefattning vid Riksdagen eller dess verk.

Stockholm den 15 mars 1898.

På statsutskottets vägnar:

P. PEHRSON.
